

M.A. (Semester – I) Examination, 2011
PALI
(Compulsory Paper) (Paper – PA I.II))
Sutta Literature
Dhammapada and Suttanipāta
(2008 Pattern

Time : 3 Hours

Marks : 80

Q. 1. Translation in English of the following Pali verses from the Sutta literature.

नदीनां जगत्पाननां चोत्तमं तेषां तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

पञ्चमः

अ) उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

नदीनां जगत्पाननां चोत्तमं तेषां तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

नदीनां जगत्पाननां चोत्तमं तेषां तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

b) उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं
उद्योतं चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं तेषां चोत्तमं

- Q. 2. Translate into English or Marathi any Two from each section.
प्रत्येक विभागातील कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजी किंवा मराठीत भाषांतर करा.

16

PART-A

- A) अप्पमादो अमतापदं , पमादो मच्चुनो पदं।
अप्पमत्ता ना मीयन्ति, ये पमता यथा मता॥

Appamado amatapadam , pamado maccuno padam;
Appamattā na miyanti, ye pamatta yathā matā

- B) अक्कोच्छि मं अवाधि मं, अजिनि मं अहासि मे।
ये च तं नुपणयहन्ति, वेरं तेरूपसम्मति॥

Akkocchi maṃ avadhī maṃ, ajini maṃ ahasī me;
Ye ca taṃ nupanayhanti, veraṃ tesupasammati.

- C) न परेसं विलोमानि, न परेसं कताकतं।

उत्तगोव अवेकखेय्य, कतानि अकतानि च॥

Na paresaṃ vilomāni, na paresaṃ katākataṃ;
Uttamova avekkheyya, katāni akatāni ca.

PART B

- A) "सद्धा बीजं तपो वुट्ठि, पज्जा मे युगानङ्गलं।
हिरी ईसा मनो योतं, सति मे फालपाचनं॥

"Saddha bijam tapo vutthi, pajja me yuganāṅgalaṃ;
Hīrī īsā mano yotaṃ, sati me phālapācanaṃ.

- B) "एकजं वा द्विजं वापि, योध पाणं विहिंसति।
यस्स पाणे दया नत्थि, तं जञ्जा वसत्तो इति॥

- C) राचे लभेथ निपकं सहायं, सद्धिं चरं साधुविहारिधीरं।
अभिभुज्य सब्बानि परिस्सयानि, चरेथ तेनत्तमनो सत्तिग्ग॥

Sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ, saddhiṃ caraṃ sādhuvihāridhīraṃ;
Abhibhujya sabbāni parissayaṇi, careyya tenattamano sattiggaṃ.

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

१

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

२

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

३

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

उत्तर लिखिए कि वह कौन से काल के अन्तर्गत है ?

[3902] – 161

**M.A. (Semester – I) Examination, 2011
PALI (Compulsory Paper) (Paper – I.1)
History of Pali Language and Literature
(2008 Pattern)**

Time: 3 Hours

Marks: 80

1. Discuss the origin of the word 'Pali'.

16

पाली शब्दाच्या व्युत्पत्तिविषयी चर्चा करा.

OR/किंवा

Discuss the theories of the homeland of the Pali Language.

पाली भाषेच्या उत्पत्तीस्थानविषयक सिद्धांतांची चर्चा करा.

2. Elucidate the life and work of Buddhaghosha.

16

बुद्धघोषाचे जीवन व कार्य याविषयी लिहा.

OR/किंवा

Elucidate the life and work of Buddhadatta.

बुद्धदत्ताचे जीवन व कार्य याविषयी लिहा.

3. Discuss the subject matter, importance and period of Milindapanha.

16

'मिलिन्दपञ्चो' ची विषयवस्तू, त्याचे महत्त्व व काळ याविषयी चर्चा करा.

OR/किंवा

Discuss the subject matter, importance and period of 'Petakopadesa'.

'पेटकोपदेस' या गृंथाची विषयवस्तू, महत्त्व व काळ याविषयी चर्चा करा.

P.T.O.

4. Evaluate critically **any one** of the following.

16

खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे चिकित्सक परिक्षण करा.

1) पालि अट्टकथासाहित्य

2) पालि वंससाहित्य

5. Write an essay on the grammatical schools in Pali Language.

16

पालि भाषेतिल व्याकरण परंपरा विषयी निबंध लिहा.

OR/किंवा

Write an essay on the Lexicographical works in Pali Language.

पालि भाषेतिल कोष-कृती (कोषगुंथ) यावर निबंध लिहा.

M.A. (Semester – I) Examination, 2011
PALI (Compulsory Paper)
Paper – I.3 : Vinaya Literature (Mahāvagga) (2008 Pattern)

Time: 3 Hours

Max. Marks : 80

Q. 1. Translate **any two** of the following into English or Marathi. (16)

प्र. १. खालीलपैकी कोणत्याही दोन उताऱ्यांचे इंग्रजी किंवा मराठीत भाषांतर करा.

१. तेन खो पन समयेन महा अकालमेघो उदपादि, सत्ताहवदलिका सीतवातदुदिनी। अथ खो मुचलिनो नागराजा सकभवना निक्खमित्वा भगवतो कायं सत्तक्खत्तुं भोगेहि परिक्खित्वा उपरिमुद्धनि महन्तं फणं करित्वा अट्ठासि- “मा भगवन्तं सीतं, मा भगवन्तं उण्हं, मा भगवन्तं डंसमकसवातातपसरीसपसम्फस्सो”ति। अथ खो मुचलिनो नागराजा सत्ताहस्स अच्चयेन विद्धं विगतवलाहकं देवं विदित्वा भगवतो काया भोगे विनिवेठेत्वा सकवण्णं पटिसंहरित्वा माणवकवण्णं अभिनिम्मिनित्वा भगवतो पुरतो अट्ठासि पञ्जलिको भगवन्तं नमस्समानो। अथ खो भगवा एतमत्थं विदित्वा तायं वेलायं इमं उदानं उदानेसि-

“सुखो विवेको तुट्ठस्स, सुतधम्मस्स पस्सतो।

अब्बापज्जं सुखं लोके, पाणभूतेसु संयमो ॥

२. तेन खो पन समयेन बाराणसियं यसो नाम कुलपुत्तो सेट्ठिपुत्तो सुखुमालो होति। तस्स तयो पासादा होन्ति- एको हेमन्तिको, एको गिम्हिको, एको वस्सिको। सो वस्सिके पासादे चत्तारो मासे निप्पुरिसेहि तूरियेहि परिचारयमानो न हेट्ठापासादं ओरोहति। अथ खो यस्स कुलपुत्तस्स पञ्चहि कामगुणेहि समप्पितस्स समझीभूतस्स परिचारयमानस्स पटिकच्चेव निट्ठा ओक्कमि, परिजनस्सपि निट्ठा ओक्कमि, सब्बरत्तियो च तेलपदीपो ज्ञायति। अथ खो यसो कुलपुत्तो पटिकच्चेव पबुज्झित्वा अट्ठस सकं परिजनं सुपन्तं- अज्जिस्सा कच्छे वीणं, अज्जिस्सा कण्ठे मुदिङ्गं, अज्जिस्सा कच्छे आळम्बरं, अज्जं विकेसिकं, अज्जं विक्खेलिकं, अज्जा विप्पलपन्तियो, हत्थप्पत्तं सुसानं मज्जे। दिस्वानस्स आदीनवो पातुरहोसि, निब्बिदाय चित्तं सण्ठासि। अथ खो यसो कुलपुत्तो उदानं उदानेसि- “उपहुतं वत भो, उपस्सहुं वत भो”ति।

३. तेन खो पन समयेन तिसमत्ता भट्ठवग्गिया सहायका सपजापत्तिका तस्मिं वनसण्डे परिचारेन्ति। एकस्स पजापत्ति नाहोसि; तस्स अत्थाय वेसी आनीता अहोसि। अथ खो सा वेसी तेसु पमत्तेसु परिचारेन्तेसु भण्डं आदाय पलायित्थ। अथ खो ते सहायका सहायकस्स वेय्यावच्चं करोन्ता, तं इत्थि गवेसन्ता, तं वनसण्डं आहिण्डन्ता अट्ठसंसु भगवन्तं अज्जतरस्मिं रुक्खमूले निसिन्नां। दिस्वान येन भगवा तेनुपसङ्गमिसु, उपसङ्गमित्वा भगवन्तं एतदवोचुं- “अपि, भन्ते, भगवा एकं इत्थि

पस्सेय्या”ति? “किं पन वो, कुमारा, इत्थिया”ति? “इध मयं, भन्ते, तिसमत्ता भद्वग्गिया सहायका सपजापतिका इमस्मिं वनसण्डे परिचारिम्हा। एकस्स पजापति नाहोसि; तस्स अत्थाय वेसी आनीता अहोसि। अथ खो सा, भन्ते, वेसी अम्हेसु पमत्तेसु परिचारेन्तेसु भण्डं आदाय पलायित्थ। ते मयं, भन्ते, सहायका सहायकस्स वेय्यावच्चं करोन्ता, तं इत्थिं गवेसन्ता, इमं वनसण्डं आहिण्डामा”ति।

Q. 2 Give reference to context. (any four)

(16)

प्र. २. संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा. (कोणत्याही चारांचे)

१. सञ्चयस्स पन परिब्बाजकस्स तत्थेव उण्हं लोहितं मुखतो उग्गञ्छि।
२. न मे आचरियो अत्थि, सदिसो मे न विज्जति।
सदेवकस्मिं लोकस्मिं, नत्थि मे पटिपुग्गलो ॥
३. यं पनानिच्चं दुक्खं विपरिणामधम्मं, कल्लं नु तं समनुपस्सितुं- एतं मम, एसोहमस्मि, एसो मे अत्ताति?
४. यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा।
आतापिनो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स।
विधूपयं तिद्धति मारसेनं।
सूरियोव ओभासयमन्तलिक्खन्ति ॥
५. ते च लोके पठमं उपासका अहेसुं द्वेवाचिका।
६. किच्छेन मे अधिगतं, हलं दानि पकासितुं।
रागदोसपरेतेहि, नायं धम्मो सुसम्बुधो ॥
७. अयं ते, कस्सप, नागो परियादिन्नो अस्स तेजसा तेजो”ति।

Q. 3. Answer any one of the following.

(16)

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

Explain in detail the Enlightenment experience of the Buddha.

बुद्धांच्या बोधिप्राप्तीच्या अनुभवाचे सविस्तर वर्णन करा.

OR

Explain in detail the Dhammacakkappavattanasutta.

धम्मचक्रपवत्तनसुत्ताचे सविस्तर विवरण करा.

Q. 4 Answer in detail any one of the following. (16)

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या.
Explain the significance of the Brahmāyānā.
ब्रह्मयाचनेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

OR

Explain the formation of the Buddhist Order.
बौद्ध संघाच्या निर्मितीचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

Q. 5 Write detailed notes on any two of the following. (16)

प्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर सविस्तर टीपा लिहा.
१. सारिपुत्तमोग्लानपबज्जा
२. भद्रवग्गियवत्थु
३. अजपालकथा

M.A. (Semester – I) Examination, 2011
PALI
(Compulsory Paper) Paper I.4 (2008 Pattern)
Milindapañha : Bahirakatha to Nibanavagga

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Q. 1 Translate any two of the following into English or Marathi. 16

पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजी किंवा मराठीत भाषांतर करा.

- 1 अथ खो आयस्मा अस्सगुत्तो भिक्खुसङ्घं एतदवोच "अत्थावुत्तो तावत्तिसभवने वेजयन्तस्स पाचीनतो केतुमती नाम विमानं, तत्थ महासेनो नाम देवपुत्तो पटिवसति, सो पटिबलो तेन मिलिन्देन रज्जा सद्धिं सल्लपितुं कद्धं पटिविनेतु"न्ति। अथ खो कोटिसता अरहन्तो युगन्धरपब्बते अन्तरहिता तावत्तिसभवने पातुरहेसुं। अद्दसा खो सक्को देवानमिन्दो ते भिक्खू दूरतोव आगच्छन्ते, दिस्वान येनायस्मा अस्सगुत्तो तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा आयस्मन्तं अस्सगुत्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं अट्ठासि, एकमन्तं ठितो खो सक्को देवानमिन्दो आयस्मन्तं अस्सगुत्तं एतदवोच "महा खो, भन्ते, भिक्खुसङ्घो अनुप्पत्तो, अहं सङ्घस्स आरामिको, केनत्थो, किं मया करणीय"न्ति? अथ खो आयस्मा अस्सगुत्तो सक्कं देवानमिन्दं एतदवोच "अयं खो, महाराज, जम्बुदीपे सागलनगरे मिलिन्दो नाम राजा वितण्डवादी दुरासदो दुप्पसहो पुथुत्तित्थकरानं अग्गमक्खायति, सो भिक्खुसङ्घं उपसङ्गमित्वा दिट्ठिवादेन पञ्चं पुच्छित्वा भिक्खुसङ्घं विहेठेती"ति।
- 2 धेरो आह "किन्ति, महाराज, इदं दुक्खं निरुज्जेय्य, अज्जञ्च दुक्खं न उप्पज्जेय्याति। एतदत्था, महाराज, अम्हाकं पब्बज्जा, अनुपादा परिनिब्बानं खो पन अम्हाकं परमत्थो"ति। "किं पन, भन्ते नागसेन, सब्बे एतदत्थाय पब्बजन्ती"ति? "न हि, महाराज, केचि एतदत्थाय पब्बजन्ति, केचि राजाभिनीता पब्बजन्ति, केचि चोराभिनीता पब्बजन्ति, केचि इण्णहा पब्बजन्ति, केचि आजीविकत्थाय पब्बजन्ति, ये पन सम्मा पब्बजन्ति, ते एतदत्थाय पब्बजन्ती"ति। "त्वं पन, भन्ते, एतदत्थाय पब्बजितोसी"ति? "अहं खो, महाराज, दहरको सन्तो पब्बजितो, न जानामि इमस्स नामत्थाय पब्बजामीति, अपि च खो मे एवं अहोसि 'पण्डिता इमे समणा सक्क्यपुत्तिया, ते मं सिक्खापेस्सन्ती'ति, स्वाहं तेहि सिक्खापितो जानामि च पस्सामि च 'इमस्स नामत्थाय पब्बज्जा'"ति। "कल्लोसि, भन्ते नागसेना"ति।
- 3 "तं किं मज्जसि, महाराज, यदा त्वं दहरो तरुणो मन्दो उत्तानसेय्यको अहोसि, सो येव त्वं एतरहि महन्तो"ति? "न हि, भन्ते, अज्जो सो दहरो तरुणो मन्दो उत्तानसेय्यको अहोसि, अज्जो अहं एतरहि

महन्तो"ति। "एवं सन्ते खो, महाराज, मातातिपि न भविस्सति, पितातिपि न भविस्सति, आचरियोतिपि न भविस्सति, सिप्पवातिपि न भविस्सति, सीलवातिपि न भविस्सति, पञ्जवातिपि न भविस्सति। किं नु खो, महाराज, अज्जा एव कललस्स माता, अज्जा अब्बुदस्स माता, अज्जा पेसिया माता, अज्जा घनस्स माता, अज्जा खुद्दकस्स माता, अज्जा महन्तस्स माता, अज्जो सिप्पं सिक्खति, अज्जो सिक्खितो भवति, अज्जो पापकम्मं करोति, अज्जस्स हत्थपादा छिज्जन्ती"ति? "न हि, भन्ते। त्वं पन, भन्ते, एवं वुत्ते किं वदेय्यासी"ति? थेरो आह "अहज्जेव खो, महाराज, दहरो अहोसिं तरुणो मन्दो उत्तानसेय्यको, अहज्जेव एतरहि महन्तो, इममेव कायं निस्साय सब्बे ते एकसङ्गहिता"ति।

Q. 2 Explain with reference to context. (any four)

16

पुढीलपैकी कोणत्याही चारांचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा.

1. तिब्बो मनुस्सलोको, इधेवाहं, भन्ते, देवलोके उपरूपरूपपतिको हुत्वा परिनिब्बायिस्सामि ।
2. सेय्यथापि, नागसेन गोपालको गावो रक्खति अज्जे गोस्सं परिभुज्जन्ति । एवमेव खो त्वं नागसेन तेपिटकं बुद्धवचनं धारेन्तोपि न भागी सामज्जस्सा'ति ।
3. यथा हि अङ्गसम्भारा, होति सद्दो रथो इति ।
एवं खन्धेसु सन्तेसु, होति "सत्तो"ति सम्मुति ॥
4. आम, महाराज, एसो खो नागसेनो, सुद्धु खो, त्वं महाराज, नागसेनं अज्जासीति ।
5. पतिट्ठानलक्खणं, महाराज, सीलं ।
6. मोहो खो, महाराज, जाणे उप्पन्नमते तत्थेव निरुज्जतीति ।
7. भासितम्पेतं, महाराज, भगवता- 'सो एकं वेदनं वेदेति कायिकं न चेतसिक'न्ति ।

Q. 3 Answer in detail any one of the following.

16

पुढीलपैकी कोणत्याही एकाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

1. Explain the characteristic of *paññā* with illustration.
पञ्जेचे लक्षण सोदाहरण स्पष्ट करा.
2. Explain the characteristic of *saddhā* with illustration.
सद्धेचे लक्षण सोदाहरण स्पष्ट करा.

Q. 4 Give detailed description of **any one** of the following. 16

खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे सविस्तर वर्णन करा.

1. Dhammasantatipaṅho

धम्मसन्ततिपञ्चो

2. Author, date, content and style of the Milindapaṅho

मिलिन्दपञ्चो ग्रंथाचा लेखक, काळ, विषयवस्तू व शैली

Q. 5 Write short notes on **any two** of the following. 16

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा.

1. Characteristics of *phassa* and *vedanā*

फस्स आणि वेदना यांचे लक्षण.

2. Characteristics of *cetanā* and *viññāna*

चेतना व विज्जाण यांचे लक्षण.

3. Reason of a Buddhist monk wearing yellow robe and having shaven head

बौद्ध भिक्षूंच्या काषाय वस्त्र परिधान करणे व डोक्यावरील केस कापणे यामागील कारणे.

M.A. (Semester – II) Examination, 2011
PALI
(Compulsory Paper) (Paper – 2.2)
Sutta Literature (2008 Pattern)
Saṃyutta Nikāya and Aṅguttara Nikāya

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Q. 1. Translate into English or Marathi any One from each section.

16.

प्रत्येक विभागातील कोणत्याही एकाचे इंग्रजी किंवा मराठीत भाषांतर करा.

PART-A

A) “कतमो च, भिक्खवे, पटिच्चसमुप्पादो? अविज्जापच्चया, भिक्खवे, सङ्खारा; सङ्खारपच्चया विज्जाणं; विज्जाणपच्चया नामरूपं; नामरूपपच्चया सळायतनं; सळायतनपच्चया फस्सो; फस्सपच्चया वेदना; वेदनापच्चया तण्हा; तण्हापच्चया उपादानं; उपादानपच्चया भवो; भवपच्चया जाति; जातिपच्चया जरामरणं सोकपरिदेवदुक्खदोमनस्सुपायासा सम्भवन्ति। एवमेतस्स केवलस्स दुक्खक्खन्धस्स समुदयो होति। अयं वुच्चति, भिक्खवे, पटिच्चसमुप्पादो।

“Katamo ca, bhikkhave, paṭiccasamuppādo? Avijjāpaccayā, bhikkhave, saṅkhārā; saṅkhārapaccayā viññāṇaṃ; viññāṇapaccayā nāmarūpaṃ; nāmarūpapaccayā saḷāyatanam; saḷāyatanapaccayā phasso; phassapaccayā vedanā; vedanāpaccayā taṇhā; taṇhāpaccayā upādānaṃ; upādānapaccayā bhavo; bhavapaccayā jāti; jātipaccayā jarāmaṇaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā sambhavanti. Evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa samudayo hoti. Ayaṃ vuccati, bhikkhave, paṭiccasamuppādo.

B) “इमे, भिक्खवे, चत्तारो आहारा किंनिदाना किंसमुदया किंजातिका किंपभवा? इमे चत्तारो आहारा तण्हानिदाना तण्हासमुदया तण्हाजातिका तण्हापभवा। तण्हा चायं, भिक्खवे, किंनिदाना किंसमुदया किंजातिका किंपभवा? तण्हा वेदनानिदाना वेदनासमुदया वेदनाजातिका वेदनापभवा। वेदना चायं, भिक्खवे, किंनिदाना किंसमुदया किंजातिका किंपभवा? वेदना फस्सनिदाना फस्ससमुदया फस्सजातिका फस्सपभवा। फस्सो चायं, भिक्खवे, किंनिदानो किंसमुदयो किंजातिको किंपभवो?

P.T.O.

"Ime, bhikkhave, cattāro āhārā kiṃnidānā kiṃsamudayā kiṃjātikā kiṃpabhavā? Ime cattāro āhārā taṇhānidānā taṇhāsamudayā taṇhājātikā taṇhāpabhavā. Taṇhā cāyaṃ, bhikkhave, kiṃnidānā kiṃsamudayā kiṃjātikā kiṃpabhavā? Taṇhā vedanānidānā vedanāsamudayā vedanājātikā vedanāpabhavā. Vedanā cāyaṃ, bhikkhave, kiṃnidānā kiṃsamudayā kiṃjātikā kiṃpabhavā? Vedanā phassanidānā phassasamudayā phassajātikā phassapabhavā. Phasso cāyaṃ, bhikkhave, kiṃnidāno kiṃsamudayo kiṃjātikiko kiṃpabhavo?

Part B

- A) "केसं नो, भन्ते आनन्द, धम्मो स्वाक्खातो? के लोके सुप्पटिपन्ना? के लोके सुकता"ति? "तेन हि, गहपति, तञ्जेवेत्थ पटिपुच्छिस्सामि, यथा ते खमेय्य तथा नं ब्याकरेय्यासि। तं किं मञ्जसि, गहपति, ये रागस्स पहानाय धम्मं देसेन्ति, दोसस्स पहानाय धम्मं देसेन्ति, मोहस्स पहानाय धम्मं देसेन्ति, तेसं धम्मो स्वाक्खातो नो वा? कथं वा ते एत्थ होती"ति? "ये, भन्ते, रागस्स पहानाय धम्मं देसेन्ति, दोसस्स पहानाय धम्मं देसेन्ति, मोहस्स पहानाय धम्मं देसेन्ति, तेसं धम्मो स्वाक्खातो। एवं मे एत्थ होती"ति।

"Kesaṃ no, bhante ānanda, dhammo svākkhāto? Ke loke suppaṭṭipannā? Ke loke sukata"ti? "Tena hi, gahapati, taññevettha paṭṭipucchissāmi, yathā te khameyya tathā naṃ byākareyyāsi. Taṃ kiṃ maññasi, gahapati, ye rāgassa pahānāya dhammaṃ desenti, dosassa pahānāya dhammaṃ desenti, mohassa pahānāya dhammaṃ desenti, tesāṃ dhammo svākkhāto no vā? Kathaṃ vā te ettha hoti"ti? "Ye, bhante, rāgassa pahānāya dhammaṃ desenti, dosassa pahānāya dhammaṃ desenti, mohassa pahānāya dhammaṃ desenti, tesāṃ dhammo svākkhāto. Evaṃ me ettha hoti"ti.

- B) "रतो खो, आवुसो, रागेन अभिभूतो परियादिन्नचित्तो अतब्ब्याबाधायपि चेतeti, परब्ब्याबाधायपि चेतeti, उभयब्ब्याबाधायपि चेतeti, चेतसिकम्पि दुक्खं दोमनस्सं पटिसंवेदेति; रागे पहीने नेवत्तब्ब्याबाधायपि चेतeti, न परब्ब्याबाधायपि चेतeti, न उभयब्ब्याबाधायपि चेतeti, न चेतसिकं दुक्खं दोमनस्सं पटिसंवेदेति। रतो खो, आवुसो, रागेन अभिभूतो परियादिन्नचित्तो कायेन दुच्चरितं चरति, वाचाय दुच्चरितं चरति, मनसा दुच्चरितं चरति; रागे पहीने नेव कायेन दुच्चरितं चरति, न वाचाय दुच्चरितं चरति, न मनसा दुच्चरितं चरति।

"Ratto kho, āvuso, rāgena abhibhūto pariyādinncitto attabyābādhāyapi ceteti, parabyābādhāyapi ceteti, ubhayabyābādhāyapi ceteti, cetasikampi dukkhaṃ domanassaṃ paṭisaṃvedeti; rāge pahīne nevattabyābādhāyapi ceteti, na

parabyābādhāyapi ceteti, na ubhayabyābādhāyapi ceteti, na cetasikaṃ dukkhaṃ domanassaṃ paṭisaṃvedeti. Ratto kho, āvuso, rāgena abhibhūto pariādinnacitto kāyena duccharitaṃ carati, vācāya duccharitaṃ carati, manasā duccharitaṃ carati; rāge pahīne neva kāyena duccharitaṃ carati, na vācāya duccharitaṃ carati, na manasā duccharitaṃ carati.

Q . 2. Explain with reference to context any Two from each section.

16

प्रत्येक विभागातील कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा.

Part A

A) Katamā ca, bhikkhave, vedana?

कतमा च, भिक्खवे, वेदना?

B) Katamā ca, bhikkhave, avijjā?

कतमा च, भिक्खवे, अविज्जा?

C) Cattārome, bhikkhve, āhārā, bhūtānaṃ vā sattānaṃ tṭhiyā sambhavesīnaṃ vā anuggahāya.

चत्तारोमे, भिक्खवे, आहारा भूतानं वा सत्तानं तितिया सम्भवेसीनं वा अनुग्गहाय।

Part B

A) Katmā ca, sekhā paññā ? कतमा च, सेखा पञ्जा?

B) Kittāvattā nu kho, bhante, bhavo hoti ' ti ? कित्तावता नु खो, भन्ते, भवो होती"ति?

C) Katmo ca, sekho samādhi ? कतमो च, सेखो समाधि?

Q.3. Write a detailed note on any One of the following.

16

खालीलपैकी कोणत्याही एकावर टीप लिहा.

Patīccasamuttapāda

पटिच्चसमुत्तपाद

Or/ किंवा

Samyuttanikāya

संयुत्तनिकाय

Q.4. Discuss the structure of Aṅguttaranikāya .

16

अङ्गुत्तरनिकायाच्या रचनेविषयी चर्चा करा.

Or/ किंवा

Write a note on Nigaṇṭhasutta and Ājīvakasutta.

निगण्ठसुत्तावर व आजीवकसुत्तावर टीप लिहा.

Q.5. Write a short note on any one from each section.

16

प्रत्येक विभागातील कोणत्याही एकावर टीप लिहा.

Part A

A) Avijjā अविज्जा

B) Phassa फस्स

Part B

A) Nivesakasutta निवेसकसुत्त

B) Silabbatasutta सीलब्बतसुत्त